

motum celestium corporum ex quorum occurrere voluntas incipit aliquid velle et non velle. sic aduenerit frigore incipit aliquid velle facere igne. hinc ista motus voluntatis est ex parte obiecti exterioris prout non ex parte interioris instinctus. **Ad in. d. m.** q. sic dicitur est appetitus sensitivus et actus organum corporalis. unde nichil prohibet ex impressione corporum celestium aliquos esse abiles ad nascendum vel concupiscendum vel aliquam homini passionem sicut ex complexione naturali. Plures autem hominum sequuntur passiones quibus soli sapientes resistunt et ideo ut in pluribus verificatur ea que pronuntiantur de actibus hominum secundum dicitur in celestium corporum. sicut ram ut tholomeus dicit in centilogio. sapienter dicitur naturam astris. sicut resistens passionibus impeditur voluntatis libertatem et neque motum celestem subiecta homini effectus celestium corporum. **Sed ut aug. dicit in super genese.** ad hanc facendum quod ab astrologis vera dicitur instinctu quodam occultissimo dicit que nescientes humane mentes patiuntur quod tamen ad accipiendum homines spirituum immundorum et seductionem operatio est. **D. v. sic proceditur.** videtur quod voluntas non a solo deo moueatur sic ab exteriori principio. in ferus enim natus est moueri a suo superiori sic corpora inferiora a corporibus celestibus. hinc voluntas hominis habet aliquid superius post deum. scilicet angelum. hinc voluntas hominis potest moueri sic ab exteriori principio etiam ab angelo. **Ad actus voluntatis sequitur actus intellectus.** hinc intellectus hominis educitur in suum actum non solum a deo. sicut ab angelo per illuminationem ut dicitur dicitur. **Et eadem ratio et voluntas.** **Ad deum non est nisi causa bonorum.** illud genese. sicut vidit deus cuncta que fecerat et erat valde bona. **Sed si a solo deo voluntas hominis mouetur nunquam mouetur ad malum.** cum tamen voluntas sit qua peccatur et recte vivitur ut aug. dicitur. **Ad contra et quod apostolus dicit ad philippum.** deus est qui operatur in nobis velle et perficere. **Respondeo.** dicitur quod motus voluntatis est ab intellectu sic et motus naturalis. quauis autem rem naturalem possit aliquid mouere quod non est causa nature rei mouere tamen motum naturalem causare non potest nisi quod est aliquo modo causa nature. mouetur enim lapis sursum ab homine qui naturam lapidis non causat. hinc motus non est lapidi naturalis. naturalis autem motus eius non causatur nisi ab eo quod causat naturam. unde dicitur in viij. philippum quod generans secundum locum mouet gramina et leuia. hinc generans voluntatem hominem contingit moueri ab aliquo quod non est causa eius. hinc quod motus voluntarius eius sit ab aliquo principio extrinseco quod non est causa voluntatis est impossibile. voluntatis autem causa nichil aliud potest esse quam deus. **Primo quidem ex hoc quod voluntas est potentia anime rationalis que a solo deo causatur per creationem ut in primo dictum est.** **Sed vero ex hoc patet quod voluntas habet ordinem ad vniuersale bonum.** vnde nichil aliud potest esse voluntatis causa nisi ipse deus qui est velle bonum. omne autem aliud bonum per participationem dicitur. et est quoddam particulare bonum. particulare autem causa non dat inclinationem vniuersalem. unde nec materia per quam que est in potentia ad omnes formas potest causari ab aliquo particulari agente. **Ad i. g. d. d. quod angelus non sic est super hominem quod sit causa voluntatis**

eius. sicut corpora celestia sunt causa formarum naturalium ad quas procedunt naturales motus corporum naturalium. **Ad in. d. m.** quod intellectus hominis mouetur ab angelo ex parte obiecti quod sibi proponitur virtute angelici luminis cognoscendum. et sic etiam voluntas ab exteriori creatura potest moueri ut dicitur. **Ad in. d. m.** quod deus mouet voluntatem hominis sic vult motum ad velle obiectum voluntatis quod est bonum. et sine hac motione vult homo non potest aliquid velle. hinc homo per rationem determinat se ad volendum hinc velle illud quod est vere bonum. hinc tamen merendum spiritus aliter deus mouet aliquos ad aliquid determinate volendum quod est bonum. hinc in hominibus quos mouet per gratiam ut infra dicitur

D. **Emde considerandum est de modo.** **Secundo.** quod voluntas mouetur. **Et circa hoc queruntur quatuor.** **Primo** utrum voluntas ad aliquid naturale moueatur. **Sed deo utrum de necessitate moueatur a suo obiecto.** **Tercio** utrum de necessitate moueatur a passione appetitus inferioris. **Quarto** utrum de necessitate moueatur a deo.

Ad i. sic proceditur. videtur quod voluntas non mouetur ad aliquid naturale. agens enim naturale dividitur contra agens voluntarium ut in principio. hinc philosophus non est voluntas ad aliquid naturale mouetur. **Ad id quod est naturale alicui spiritus sic ignis esse calidus. hinc nullus motus inest voluntati spiritus. g. nullus motus est naturalis voluntati.** **Ad natura est determinata ad vnum hinc voluntas se habet ad oppositum. g. voluntas non naturaliter vult.** **Sed contra et quod motus voluntatis sequitur actum intellectus.** hinc intellectus aliqua intelligit naturaliter. g. et voluntas aliqua vult naturaliter. **Respondeo.** dicitur quod sic bonus dicitur in libro de duabus naturis et philosophus in v. meth. natura de multiplici. quod enim dicitur principium in rebus mobilibus et talis natura est vel materiam vel formam materiam ut per ex. hinc philosophus. **Alio modo dicitur natura quodlibet substantia vel et quodlibet ens. et secundum hoc illud dicitur esse naturale rei quod dicitur in similitudinem substantiam. et hoc est quod per se inest rei.** In omnibus autem ea que non per se inest reducitur in aliquid quod per se inest. hinc in principio. et ideo necesse est quod hinc modo accipiendo naturam spiritus principium in hominibus que dicitur moueri rei sit naturale. et hoc manifeste apparet in intellectu. nam principia intellectualis generatio sit naturaliter nota. sicut et principium motuum voluntarium oportet esse aliquid naturale voluntati. hinc autem est bonum in cuius in quod voluntas naturaliter tendit sic et quilibet potentia in suum obiectum. et etiam ipse finis vultimus qui hinc modo se habet in appetitibus sic prima principia demonstracionum in intellectibus. et vult omnia illa que moueri volenti secundum suam naturam non enim voluntate appetimus solum ea que pertinent ad potentiam voluntatis. hinc etiam ea que pertinent ad singulas potentias et ad totum hominem. unde vult homo vult non solum obiectum voluntatis. hinc etiam alia que mouentur alijs potentibus ut cognoscere veri que mouentur intellectui. et esse et velle. et alia homini que respiciunt distantiam naturalem que omnia apprehenduntur sub obiecto voluntatis hinc quedam particularia bona. **Ad i. g. d. d. quod voluntas dividitur contra naturam sic vna causa contra aliam. quedam enim sunt naturaliter et quedam sunt voluntarie.**